Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîțcani (judecător Ion Rabei)

Dosarul nr. 2ac-73/2025 (PIGD: 2-24106215-03-2ac-21052025)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

23 decembrie 2025 municipiul Bălţi

Instanța compusă din:

Radu Holban, *președintele completului*

Svetlana Ghercavii

Mariana Sajin, *judecători*,-

cu participarea grefierei Roxana Iacubovscaia,-

examinând în ședință de judecată publică apelul declarat de S.R.L. ”Agrogevia-Sem” împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 18 martie 2025, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Leoactiv” împotriva S.R.L. ”Agrogevia-Sem”, cu privire la rezoluțiunea contractului, încasarea datoriei, penalității contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă :

I.Pretenţiile reclamantului:

1.La 20 septembrie 2024, S.R.L. „Leoactiv”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Agrogevia-Sem” cu privire la încasarea datoriei în

mărime de 89 330,63 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 110.000,00 lei și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acţiunii reclamanta S.R.L. „Leoactiv”, a indicat că, la data de 11 aprilie 2022 între S.R.L. „Leoactiv", în calitate de cumpărător şi S.R.L. „„Agrogevia-Sem", în calitate de vânzător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 prin care S.R.L. „Agrogevia-Sem" vinde către S.R.L. „Leoactiv" grâu roada anului 2022 în cantitate totală de 40 tone.

Potrivit pct. 3 din contract prețul pentru bunul procurat urma să fi livrat în avans pe conturile bancare ale vânzătorului de către cumpărător.

Potrivit pct.4 din contract, vânzătorul urma să livreze cantitatea de grâu din depozitul amplasat în s. Mălăești, r-nul Rîșcani în termen de 5 zile din momentul recoltării.

Întru executarea obligațiilor contractuale, după stabilirea prețului în corespundere cu pct. 2 din contract, la data de 13 aprilie 2022, reclamantul, S.R.L. „Leoactiv" a efectuat transfer în beneficiul pârâtului S.R.L. „Agrogevia-Sem” a sumei de 100.000 lei, cu titlu cu titlu de preț pentru procurarea grâului în cantitate de 40 tone, preț ce urma să fie achitat integral în avans în corespundere cu pct. 3 din contractul semnat de părți.

Contrar obligațiilor contractuale pârâtul nu a executat până la moment obligația de livrare a bunului procurat de S.R.L. „Leoactiv”, fără a fi comunicate careva circumstanțe de fapt ce ar motiva/permite neexecutarea în termen a contractului.

Ulterior la data de 17 august 2023 pârâtul a restituit suma de 50.000 lei din suma avansului achitat de S.R.L. „Leoactiv” în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 14 aprilie 2022, la moment fiind formată o restanță de 50.000 lei la restituirea prețului achitat.

În vederea soluționării situației litigioase pe care extrajudiciară reclamanta a expediat în adresa pârâtului somație prin care a solicitat executarea obligațiilor asumate prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 14 aprilie 2022 sau restituirea prețului primit în avans, somație ce nu a fost ridicată de pârât de la oficiul poștal, fiind restituită reclamantului cu mențiunea nereclamat, nefiind stabilite alte căi pentru comunicare.

Suplimentar menționează că, în mod verbal reclamanta a solicitat de mai multe ori executarea de către pârât a contractului, fie restituirea prestației primite, însă până la moment nu au avut efect, nefiind invocat vreun motiv plauzibil în acest sens.

Prin urmare, reclamanta a fost impusă de situație de a se adresa în instanța de judecată cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 14 aprilie 2022, încheiat cu S.R.L. ,Agrogevia-Sem", ca urmare a neexecutării de către pârât a obligațiilor asumate cu restituirea prestației primite de vânzător - suma de 50.000,00 lei cu titlu preț primit în avans.

Suplimentar solicită încasarea din contul pârâtului S.R.L. „„Agrogevia-Sem" a sumei de 60.000,00 lei, cu titlu de penalitatea pentru neexecutarea în termen a obligației de livrare a bunului în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 14 aprilie 2022.

Potrivit pct. 6.2 din contract, vânzătorul urmează să achite penalitate în mărime de 0.5% din suma achitată de cumpărător în avans, calculată din ziua efectuării transferului bancar de bani, ceea ce constituie suma de 500 lei pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, se atestă că la data de 13 aprilie 2022, S.R.L. „Leoactiv" a efectuat transferul de bani în suma de 100.000 lei cu titlu de preț achitat în avans în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 14 aprilie 2022 încheiat cu S.R.L. „Agrogevia-Sem", care la rândul său până la moment nu a executat obligația de livrare a bunului fiind deja în întârziere cu mai mult de 800 zile, fapt ce denotă că suma penalității depășește suma datoriei.

În acest sens, și pentru a nu crea o disproporționalitate între cuantumul penalității şi suma prestației ce urmează a fi restituită de către pârât, S.R.L. "Leoactiv" solicită încasarea din contul pârâtului a sumei de 60.000 lei, cu titlu de penalitatea pentru neexecutarea obligațiilor contractului de livrare a grâului în cantitatea de 40 tone, roada anului 2022 cu caracteristicile stabilite la pct. 2.2 din contract.

De asemenea susține că, deși pârâtul a cunoscut cu certitudine că prețul a fost achitat în avans de către reclamantă, iar la solicitările acesteia de a livra bunul vândut, sau a restitui banii primiți în avans, nu a întreprins careva măsuri pentru a executa obligațiile asumate, fără a comunica careva motive în acest sens.

În drept, acțiunea înaintată este întemeiată în baza art. 915; art. 916 alin. (1) lit. (2) a); lit. a) b); art. 926 alin. (1), (2); art. 947 alin. (1); art. 1108 alin. (1); art.

1112 art. 1115 alin. (1) lit. a) CCC RM şi art. 94 alin. (1) CPC RM, Hotărârea Curții Constituționale nr. 20 din 26 septembrie 2024,

Astfel, reclamanta S.R.L. ,,Leoactiv" a solicitat:

-declararea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 11 aprilie 2022 încheiat între S.R.L. ,,Leoactiv" şi S.R.L. „Agrogevia-Sem";

- încasarea din contul S.R.L. „Agrogevia-Sem" în beneficiul S.R.L. "Leoactiv" a datoriei în mărime de 50.000,00 lei, a penalității în mărime de 60.000,00 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

II. Soluția instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 18 martie 2025 (fila dosarului 48), s-a hotărât:

"*Acţiunea înaintată de către reclamant, se admite integral.*

Contractul de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din data de 11 aprilie 2022, încheiat între SRL „Leoactiv" şi SRL "Agrogevia-Sem", se rezoluționează.

Se încasează din contul SRL "Agrogevia-Sem" în beneficiul SRL „Leoactiv" suma datoriei în mărime de 50 000,00 (cincizeci mii) lei şi penalitatea în mărime de 60 000,00 (şasezeci mii) lei, ce reiese din contractul vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din data de 147 aprilie 2022, încheiat între SRL „Leoactiv" şi SRL "Agrogevia-Sem".

Se încasează din contul SRL "Agrogevia-Sem" în beneficiul SRL „Leoactiv" suma de 7 000,00 (şapte mii) lei, în calitate de cheltuieli de asistenţă juridică, ca fiind necesare şi rezonabile, suma de 3 850,20 (trei mii opt sute cincizeci) lei, 20 bani, în calitate de cheltuieli de achitare a taxei de stat şi suma de 200,00 (două sute) lei, în calitate de cheltuieli de achitare a taxei de timbru."

III. Solicitarea apelantei:

4. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 14 aprilie 2025, pârâta S.C. "Agrogevia-Sem" S.R.L., reprezentată de avocatul Luncaru Vasile, a declarat apel preliminar (fila dosarului 52-54), iar la 04 august 2025, prin intermediul poștei electronice, a prezentat cerere de apel motivată (fila dosarului 70-73), prin care solicită admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 18 martie 2025 și emiterea unei noi decizii potrivit căreia cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L."Leoactiv" împotriva

S.R.L.”Agrogevia-Sem”, cu privire la rezoluțiunea contractului, încasarea penalității să fie restituită pentru rejudecare, în aceiași instanță în alt complet de judecată, la etapa primirii cererii pe rol.

IV. Argumentele părţilor:

5. În motivarea apelului, apelanta a invocat următoarele temeiuri.

Menționează că apreciază critic poziția instanței de fond și consideră că instanța a dat o apreciere eronată a normelor de drept specifice speței, la fel a dat o apreciere eronată a circumstanțelor de fapt, hotărârea atacată fiind una arbitrară, bazată în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Menționează că la emiterea hotărârii contestate, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că drept izvor al obligațiunilor pecuniare, este invocat contractul de vânzare-cumpărare nr.11/0422 din 11.04.2022, perfectat în limba rusă, care în opinia acestuia este o probă inadmisibilă, ce urma a fi examinată de către instanța de fond prin prisma prevederilor art. 122 alin. (3) Cod de procedură civilă, deoarece nu corespunde exigențelor art.117-119 Cod de procedură civilă.

Astfel apelantul consideră că, au fost încălcate prevederile art.167 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Suplimentar, cu referire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr.110422 din 11.04.2022 indică că această solicitare urma a fi respinsă, pe motiv că nu corespunde prevederilor art. 915 Cod civil. Or, consideră că reclamantul este decăzut din dreptul de rezoluțiune, deoarece la caz nu a fost respectată condiția de notificare a declarației de rezoluțiune a contractului într-o perioadă rezonabilă, după apariția acestui drept, potrivit prevederilor art. 922 Cod civil.

V. Poziția părților în ședința instanței de apel:

6. În ședința instanței de apel reprezentantul intimatei S.R.L. ”Leoactiv”, avocatul Polivenco Victor, a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

7. Apelanta S.R.L.”Agrogevia-Sem” și reprezentantul acesteia, avocatul Luncaru Vasile, fiind citată legal la adresa electronică, la examinarea cauzei nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării sale și nici nu a depus o cerere cu privire la examinarea cauzei în lipsa sa.

8. Dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă statuează că, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

În conformitate cu norma legală enunțată *supra*, completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord a dispus prin încheiere protocolară examinarea apelului în lipsa apelantei, în privința căreia procedura de citare legală a fost respectată.

VI. Aprecierea instanţei de apel:

9. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normelor legale aplicabile speței, completul Colegiului civil conchide de a admite apelul declarat, din următoarele considerente.

10. În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

11. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 18 martie 2025 (fila dosarului 48), iar apelul preliminar a fost depus la 14 aprilie 2025 (fila dosarului 51-54), adică în termenul legal stabilit la art. 362 Cod procedură civilă.

12. Potrivit art. 385 alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărârea primei instanţe;*

13. Conform art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă*, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei;*

14. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului,*

instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel. Instanța nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

15. Potrivit art. 118 Cod de procedură civilă, *(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. (3)Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

16. Art. 121 din Cod de procedură civilă prevede că, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.*

17. Potrivit art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

18. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.*

19. Iar art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.*

20. Din conținutul normelor citate *supra*, completul Colegiului Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, și constă în verificarea temeiniciei și legalității hotărârii primei instanțe, prin prisma circumstanțelor de fapt și de drept reținute a fiind constatate, a concluziilor enunțate în acest sens de către instanța de fond în sensul admiterii sau respingerii pretențiilor din acțiune, precum și prin prisma motivelor invocate în apel și a obiecțiilor intimatului/intimaților.

21. Totodată, completul judiciar al instanței de apel menționează că, potrivit regulilor unui proces echitabil, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

26. Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

27. Instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc,

fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

28. Completul judiciar constată că, deși prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, stabilind și elucidând circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, totuși concluziile sale cu referire la soluția în partea ce ține de stabilirea cuantumului sumei penalității contractuale încasate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Conform art. 9 alin. (1), (2) Cod civil, *drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.*

30. Potrivit art. 10 alin. (1) Cod civil, *persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară*.

31. În conformitate cu prevederile art. 774 alin. (1) Cod civil, *în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*

32. Iar, conform art. 776 Cod civil, *obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*

33. În corespundere cu prevederile art. 858 alin. (1) Cod civil, *temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii, iar potrivit alin.(2) al aceluiaşi articol, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit*.

34. În conformitate cu prevederile art.992 alin.(1) Cod civil, *contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice*.

35. Potrivit prevederilor art. 1108 alin. (1) Cod civil, *prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.*

36. Potrivit art. 1112 alin. (1) lit. a) Cod civil, *vânzătorul trebuie să predea bunul la data stabilită în contract sau la data care poate fi dedusă din contract.*

37. În conformitate cu art. 1115 alin. (1) lit. a) Cod civil, *obligaţia de predare a bunului se consideră executată în momentul predării bunului către cumpărător sau către persoana indicată de el.*

38. Potrivit art. 901 Cod civil, (1) *atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare. (5) Neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.*

39. Potrivit art. 915 Cod civilă, *rezoluţiunea pentru neexecutare are loc când se întemeiază pe dispoziţiile art. 916, 917, 918 sau 919, precum şi când se întemeiază pe un alt caz de neexecutare a obligaţiei contractuale pentru care legea sau contractul acordă creditorului dreptul la rezoluţiune.*

40. În conformitate cu prevederile art. 917 alin. (1) și (2) Cod civil, *creditorul are dreptul la rezoluţiune în caz de neexecutare a obligaţiei*

contractuale dacă i-a acordat debitorului, prin notificare, un termen suplimentar rezonabil pentru executare, iar debitorul nu a executat în acest termen._Dacă termenul acordat este nerezonabil de scurt sau nu s-a fixat niciun termen, creditorul poate rezolvi doar după expirarea unui termen rezonabil din data când notificarea produce efecte.

41. Potrivit prevederilor art. 947 alin. (1) și (4), Cod civil, *clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Părțile pot conveni asupra unei penalități mai mari decât prejudiciul.*

CIRCUMSTANȚELE DE FAPT IMPORTANTE ȘI APRECIERA ACESTORA PRIN PRISMA NORMELOR DE DREPT APLICABILE SPEȚEI

42. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, completul Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră necesar de a admite apelul declarat, din considerentele ce urmează.

43. Potrivit materialelor cauzei, instanța de apel constată că, că la data de 11 aprilie 2022 între S.R.L. „Leoactiv”, în calitate de *cumpărător*, și S.R.L. ”Agrogevia-Sem”, *în calitate de vânzător*, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 11/0422, prin care vânzătorul s-a obligat să vândă grâu, roada anului 2022, în cantitate totală de 40 tone, iar compărătorul s-a obligat să primească și să achite prețul stabilit, potrivit condițiilor contractuale (fila dosarului 10).

44. Potrivit pct. 3 din contract prețul pentru bunul procurat urma să fie achitat în avans pe conturile bancare ale vânzătorului de către cumpărător.

45. Livrarea mărfii achitate, potrivit pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare din 11.04.2022, urma să fie realizată în termen de 5 zile din momentul recoltării.

46. Conform pct. 6.2 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 11 aprilie 2022, părțile au convenit că, pentru nelivrarea în termen a producției, vânzătorul va achita o penalitate în mărime de 0,5 % din suma avansului pentru fiecare zi de întârziere din data transferării banilor la contul vânzătorului (fila dosarului 10).

47. În vederea executării obligațiilor contractuale, după stabilirea prețului în corespundere cu pct. 2 din contract, la data de 13 aprilie 2022, reclamanta, S.R.L. „Leoactiv" a efectuat transfer în beneficiul pârâtei S.R.L. „Agrogevia-Sem" a sumei de 100.000,00 (una sută mii,00) lei, titlu de avans pentru procurarea grâului în conformitate cu contractul menționat, fapt confirmat prin extrasul bancar eliberat de B.C. "Victoriabank" S.A. (fila dosarului 13).

48. Astfel, instanța de fond just a constatat onorarea obligației contractuale de către S.R.L. „Leoactiv" privind achitarea integrală în avans a prețului pentru procurarea grâului în corespundere cu pct. 3 din contractul de vânzare-cumpărare.

49. După asumarea angajamentelor contractuale, la data de 17 august 2023, fără a fi invocare circumstanțe de fapt ce ar motiva neexecutarea în termen a obligațiilor contractuale asumate, pârâtul a restituit suma de 50.000,00 (cincizeci mii,00) lei din suma avansului achitat de S.R.L. „Leoactiv" în temeiul contractului sus-indicat, formându-se astfel o restanță (datorie) în mărime de 50.000,00 (cincizeci mii,00) lei.

50. La 01 noiembrie 2023 "Leoactiv" S.R.L. a expediat în adresa S.R.L. "Agrogevia-Sem" o somație, prin care a solicitat executarea obligațiilor asumate prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 14 aprilie 2022 sau restituirea datoriei de 50.000 lei din prețul primit în avans. De asemenea, în contextul somației expediate, a fost comunicat despre faptul că în urma întârzierii de achitare a datoriei în sumă de 50.000 lei, a fost calculată penalitatea în mărime de 11.500 lei, conform condițiilor contractuale. Astfel, pârâtei i s-a solicitat achitarea în termen de 10 zile, a sumei datoriei prin transfer bancar, or, în caz contrar, reclamanta și-a rezervat dreptul de a înainta în instanța de judecată o cerere cu privire la încasarea datoriei acumulate (fila dosarului 12).

51. Potrivit copiei avizului de recepție nr. DS8001171860AR, anexat la materialele cauzei (fila dosarului 11), somația expediată în adresa pârâtei nu a fost recepționată, fiind restituită expeditorului/reclamantei la data 30 noiembrie 2023. Astfel, după expirarea termenului acordat pentru achitarea datoriei de 50.000 lei indicată în Notificare/Reclamație, S.R.L. ”Leoactiv ”, a înaintat prezenta acțiune în instanța de judecată (fila dosarului 5-7).

52. Verificând actul de dispoziție judecătoresc contestat în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în apel, în baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată al Curții de Apel Nord consideră întemeiată și legală soluția primei instanțe în partea admiterii a pretențiilor din acțiune privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din data de 11 aprilie 2022, încheiat între S.R.L. „Leoactiv” și S.R.L. ”Agrogevia-Sem” și încasarea din contul S.R.L. ”Agrogevia-Sem” în beneficiul S.R.L. „Leoactiv” a sumei datoriei în mărime de 50.000,00 (cincizeci mii) lei și cheltuielilor de judecată, ce constau din suma de 7 000,00 (șapte mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, a sume de 3 850,20 (trei mii opt sute cincizeci) lei, 20 bani, cu titlu de taxă de stat și suma de 200,00 (două sute) lei, cu titlu de taxă de timbru.”

53. Astfel, din conținutul materialelor cauzei, în şedinţa de judecată, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, rezultă că pârâta/apelantă S.R.L. „Agrogevia-Sem” a recunoscut existența datoriei în mărime de 50.000 lei, din suma primită cu titlu de preț în avans în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din data de 11 aprilie 2022, și care nu a fost restituită reclamantei S.R.L. ”Leoactiv” ca urmare a neexecutării obligațiilor de livrare a producției nici în termenul stabilit în contract.

54. Prin urmare, Colegiul civil reține faptul că, la caz a fost constatată neexecutarea esențială de către pârâta/apelantă a angajamentelor contractuale.

55. Important este de reținut în acest context faptul că, pârâta-apelantă a fost somată de reclamanta-intimată pe cale extrajudiciară cu privire la necesitatea achitării datoriei în mărime de 50.000 lei, formate ca urmare a neexecutării esențiale a obligațiilor contractului de vânzare-cumpărare nr.11/0422 din

11.04.2022, fiindu-i acordat și un termen suplimentar de 10 zile pentru achitare benevolă, potrivit prevederilor art. 915 – 917 Cod civil (pct. 50, 51 *supra*).

56. Faptul că, pârâta nu a recepționat corespondența nu poate fi imputată reclamantei deoarece Somația/Cererea prealabilă a fost expediată la adresa sediului indicat de către S.R.L. ”Agrogevia-Sem” la încheierea contractului de vânzare cumpărare din 11.04.2022. Totodată, instanța de apel notează că, potrivit p. 2 Hotărârii Guvernului privind pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poştale nr.1457 din 30.12.2016**,** *trimitere nereclamată* reprezintă trimitere poştală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepţionare a acesteia.

57. Sub acest aspect, instanța de apel reține că fiind relevante și prevederile art. 22 Cod civil, care reglementează că,-

(1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informaţii într-un scop juridic.

(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanţelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerinţă de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepţia cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

a) cînd este predată destinatarului;

b) cînd este predată la adresa poştală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică;

c) în cazul unei notificări transmise prin poştă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar; sau

d) cînd este pusă în orice alt fel la dispoziţia destinatarului într-un loc şi într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întîrziere.

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerinţele prevăzute la alin. (4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întîi.

58. Totodată, art. 906 Cod civil (Notificările referitoare la neexecutare), prevede,-

(1) Dacă creditorul face debitorului o notificare referitoare la faptul neexecutării obligației sau la faptul că el prevede o asemenea neexecutare și notificarea este expediată ori făcută corect, atunci întîrzierea sau inexactitatea în procesul de transmitere a notificării sau faptul că ea nu a parvenit nu o împiedică să producă efecte.

(2) Notificarea produce efecte din momentul în care ar fi trebuit să ajungă în circumstanțe normale.

59. Așadar, analizând circumstanțele de fapt ale speței prin prisma normelor legale enunțate *supra*, instanța de apel constată că reclamata-intimată S.R.L. ”Leoactiv” a respectat procedura de notificare extrajudiciară a pârâtei-apelante S.R.L. ”Agrogevia-Sem” privind achitarea benevolă a datoriei în mărime de 50.000 lei, ce rezultă din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/0422 din 11 aprilie 2022, iar nereclamarea acestei notificări incubă pârâtei-apelante. Respectiv acest fapt nu constituie un impediment pentru ca notificarea din 01 noiembrie 2023 să producă efectele prevăzute de lege.

60. Prin urmare, instanța de apel respinge ca nefondate alegațiile apelantei din cererea de apel cu referire la faptul cum că reclamanta S.R.L. ”Leoactiv” nu a respectat procedura de notificare prevăzută de Codul civil, cu acordarea unui termen rezonabil pentru executarea obligației.

61. Potrivit art. 915 Cod civil (Rezoluțiunea pentru neexecutare),-

Rezoluțiunea pentru neexecutare are loc cînd se întemeiază pe dispozițiile art. 916, 917, 918 sau 919, precum și cînd se întemeiază pe un alt caz de neexecutare a obligației contractuale pentru care legea sau ontractual acordă creditorului dreptul la rezoluțiune.

62. Conform art. 916 (Rezoluțiunea pentru neexecutare esențială),-

(1) Creditorul are dreptul la rezoluțiune dacă neexecutarea de către debitor a obligației contractuale este esențială.

(2) Neexecutarea obligației contractuale este esențială în unul dintre următoarele cazuri:

a) ea privează în mod substanțial creditorul de ceea ce se putea aștepta în baza contractului, în raport cu întregul raport contractual sau tranșa supusă rezoluțiunii, cu excepția cazului în care la momentul încheierii contractului debitorul nu a prevăzut și nici nu putea să prevadă în mod rezonabil acel rezultat;

b) executarea întocmai a obligației ține de esența contractului;

c) ea este intenționată sau din culpă gravă;

d) dă creditorului motiv să creadă că nu poate conta pe executarea din partea debitorului în viitor.

63. Potrivit art. 917 Cod civil (Rezoluțiunea după acordarea termenului suplimentar pentru executare),-

(1) Creditorul are dreptul la rezoluțiune în caz de neexecutare a obligației contractuale dacă i-a acordat debitorului, prin notificare, un termen suplimentar rezonabil pentru executare, iar debitorul nu a executat în acest termen.

64. Prin urmare, instanța de apel consideră corectă și susține concluzia instanței de fond cu privire la faptul întrunirii condițiilor de rezoluțiue a contractului în temeiul art. 915, art. 916 alin. (1), (2), lit. a), art. 917 Cod civil, în baza neexecutării esențiale de către pârâta (apelantă) S.R.L.”Agrogevia-Sem” a obligațiilor chiar și după acordarea unui termen suplimentar de către reclamantă (intimata) S.R.L. ”Leoactiv”, or, este cert faptul că pârâta nu și-a executat obligația contractuală din motive imputabile ei, respectiv reclamanta a fost îndreptățită de a solicita rezoluțiunea contractului nr.11/0422 din 11.04.2022 și încasarea datoriei în mătime de 50.000 lei, ce constituie o parte (jumătate) suma transferată cu titlu de preț în avans, pentru producția agricolă care urma a fi livrată de pârâtă.

65. Ce ține de alegațiile pârâtei-apelantă din cererea de apel cu referire la faptul că, contractul de vânzare-cumpărare nr.11/0422 din 11.04.2022, perfectat în limba rusă, este o probă inadmisibilă, prin prisma prevederilor art. 167 alin. (1), lit. a), art. 117, art. 119 și art. 122 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța de apel le consideră formaliste și lipsite de relevanță. Or, apelanta nu a negat și nici combătut prin probe pertinente și concludente circumstanțele invocate de reclamantă,

inclusiv faptul că la 13 aprilie 2022 a primit prin transfer bancar (B.C. ”Victoriabank” S.A.) de la reclamanta-intimată suma de 100.000 (una sută mii,00) lei, cu destinația: ”*plată în avans pentru Grîu recolta A/2022, conform contractului nr. 11/0422 din 11.04., inclusiv TVA 7407,41*” (fila dosarului 13), sumă din care la 17 august 2023 a restituit reclamantei 50.000 (cincizeci mii,00) lei, în legătură cu neexecutarea obligației de ai livra acesteia 40 tone de grâu roada anului 2022.

66. Pe de altă parte, instanța de apel relevă că, pârâta-apelantă nu a negat faptul că contractul de vânzare-cumpărare nr.11/0422 din 11.04.2022, anexat de reclamantă la cererea de chemare în judecată, este semnat de administratorul S.R.L. ”Agrogevia-Sem” și aplicată ștampila acestei întreprinderi, care nu a formulat nicio obiecție/rezervă privind necunoașterea limbii în care a fost întocmit.

67. În altă ordine de idei, instanța de apel remarcă și faptul că, la examinarea cauzei în prima instanță, reprezentantul pârâtei a prezentat referință la cererea de chemare în judecată (fila dosarului 26-27), în care s-a pronunțat inclusiv asupra fondului pretențiilor din acțiune, exprimându-și dezacordul doar cu privire la cerințele ce țin de rezoluțiunea contractului și de încasarea penalității, fără a nega circumstanțele legate de temeiul formării datoriei de bază în sumă de 50.000 lei. Acest fapt denotă că, pârâta a înțeles pe deplin conținutul probelor prezentate de reclamantă, inclusiv a contractului de vânzare-cumpărare nr.11/0422 din 11.04.2022, neavând neclarități la acest capitol.

68. Nu în ultimul rând, instanța de apel relevă că, contractul prezentat de către reclamanta-intimată este perfect legal, or, limba rusă este o limbă de comunicare interetnică în Republica Moldova, iar părțile sunt libere să aleagă limba în care își redactează și își asumă obligațiile. Părțile nu neagă valabilitatea contractului, cunosc condiții acestuia, conținutul înscrisului prezentat a fost clar atât părților cât și instanței de judecată. Prin urmare, lipsa traducerii nu a împiedicat pârâta-apelantă să se apere corect, nu a dus la o interpretare eronată a clauzelor de către judecătorul primei instanțe, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate.

69. În continuare, completul de judecată al Curții de Apel Nord reține că, invocând neexecutarea obligațiilor contractuale de către pârâtă, reclamanta S.R.L. ”Leoactiv” a solicitat încasarea de la aceasta, pe lângă datoria în mărime de 50.000

lei, și a penalității pentru neexecutare în sumă de 60.000 (șaizeci mii,00) lei, iar prima instanță prin hotărârea din 18 martie 2025 a admis integral și această pretenție din acțiune.

70. În contextul menționat, instanța de apel notează că, potrivit art.947 Cod civil, *(1) clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).(2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere. (4) Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decât prejudiciul.*

71. Astfel clauza penală reprezintă o stipulație (prevedere contractuală), prin care părțile stabilesc de comun acord, anticipat, prin negociere, cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate de partea în culpă, în cazul neîndeplinirii ori îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor asumate.

72. Colegiul civil a stabilit că, S.R.L. ”Leoactiv” și S.R.L. ,,Agrogevia-Sem” au prevăzut în contractul de vânzare-cumpărare din 11.04.2022, în pct. 6 răspunderea părții vinovate pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a condițiilor prezentului contract prin compensarea daunelor cauzate, iar în pct. 6.2 din contract s-a indicat că, în cazul întârzierii livrării mărfii Vânzătorul va achita cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,5% din 100% din suma totală a avansului pentru fiecare zi de întârziere (fila dosarului 10).

73. Reieșind din prevederile contractuale sus-menționate și potrivit calculului penalității prezentat la judecarea cauzei în prima instanță, reclamanta a calculat penalitatea pentru perioada 14.04.2022-11.10.2022 raportat la suma avansului de 100.000 lei, obținând astfel suma de 90.500 (nouăzeci mii cinci sute) lei. Totodată, invocând principiul disponibilității în drepturi, reclamanta a pretins încasarea de la pârâtă doar a sumei de 60.000 lei, cu titlu de penalitate.

74. Instanța de apel consideră că hotărârea primei instanțe necesită a fi modificată în partea încasării penalității, prin micșorarea sumei de 60.000 lei, la 30.000 lei, din următoarele considerente.

75. Deci, după cum s-a menționat mai sus, reclamanta a pretins suma penalității de 60.000 lei pentru neexecutarea de către pârâtă a obligațiilor contractuale pentru perioada 14.04.2022-11.10.2022, calculată în coraport cu suma avansului de 100.000 lei.

76. Totuși, este necesar de remarcat că, la 17 august 2023 pârâta a restituit reclamantei suma de 50.000 lei din avansul în mărime de 100.000 lei primit anterior de la reclamantă. La primirea executării sumei de 50.000 lei, reclamanta nu a reținut-o ca plată a penalității, și nici nu și-a rezervat dreptul de a cerere plata penalității, pe când art. 949 alin. (3) Cod civil prevede că, *În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.*

77. Reclamanta pentru prima dată a invocat dreptul de a cerere plata penalității doar prin somația din 01 noiembrie 2023, și numai în raport cu suma nerestituită de 50.000 lei (ceea ce constituie 50 % din suma avansului transferat pârâtei), invocând în acest sens în somație că, **suma penalității în raport cu întârzierea restituirii datoriei de 50.000 (cincizeci mii) lei constituie 11.500 (unsprezece mii cinci sute) lei** (fila dosarului 12).

78. Prin urmare, reieșind din circumstanțele enunțate, statuând pe baze echitabile, instanța de apel consideră necesar de a micșora în jumătate suma penalității pretinse de reclamantă, de la 60.000 lei la 30.000 lei, adică în coraport cu suma datorei în mărime de 50.000 lei (50 % din suma avansul plătit anterior de reclamantă pârâtei)), pretinsă de reclamantă și raportat la care a invocat calcularea penalități în somația/notificarea din 01 noiembrie 2023, rezervându-și dreptul de a pretinde plata acesteia de către pârâtă, prin înaintarea unei acțiinii în justiție, **în caz de neachitare benevolă, în termen de 10 zile, de la recepționare somației, a datoriei în mărime de 50.000 lei** (pct. 50 *supra*).

79. În accepțiunea instanței de apel, prin această soluție va fi asigurat un just echilibru, fiind respectate drepturile și interese ocrotite de lege ale ambelor părți.

80. În altă ordine de idei, instanța de apel reține că suma penalității de 60.000 lei, pretinsă de reclamantă și încasată prin hotărârea primei instanțe de la pârâtă, este disproporționată și din punctul de vedere că depășește suma datoriei de 50.000 lei, în privința căreia reclamanta a invocat calcularea penalității în somația/notificarea prealabilă extrajudiciară din 01 noiembrie 2023. Or, de principiu, suma penalității nu poate fi mai mare decât suma datoriei principale, față de care creditorul și-a rezervat dreptul de a pretinde plata penalității. În acest sens există deja o practică constantă a Curții Supreme de Justiție (a se vedea Decizia CSJ din 30 iunie 2025, dosarul nr. 2rac-269/2022, Decizia CSJ din 11 martie 2026, dosar nr. 2ra-1773/23)

81. În temeiul celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 385 lit. b), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți,-

D E C I D E :

Admite apelul declarat de S.R.L. ”Agrogevia-Sem”.

Modifică hotărârea Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 18 martie 2025, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Leoactiv” împotriva S.R.L. ”Agrogevia-Sem”, cu privire la rezoluțiunea contractului, încasarea datoriei, penalității contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată, prin micșorarea sumei penalității contractuale încasate de la suma de 60.000 (șaizeci mii,00) lei, la suma de 30.000 (treizeci mii,00) lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 18 martie 2025, se menține.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele completului,

judecător Radu Holban

Judecători Svetlana Ghercavii

Mariana Sajin